

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. rugsėjo 15 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošiūnienės (pranešėja) ir Jūratės Varanuskaitės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal atsakovų **R. M. (R. M.) ir V. M. (V. M.)** kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 16 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Lemastija“ ieškinį atsakovams A. B., V. D., V. G., V. J., J. K., A. K. (A. K.), E. M., R. M. (R. M.), V. M. (V. M.), V. P., M. P., G. P. (G. P.), A. P. (A. P.), A. R., M. R., kuriam atstovauja globėja H. Z., K. S., L. S. (L. S.), Z. Š. (Z. Š.), V. T., J. Z., L. Ž. ir uždarajai akcinei bendrovei „Bartoseka“ dėl atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių atidalijimą iš bendrosios dalinės nuosavybės, aiškinimo ir taikymo bei proceso teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų, kai šių išlaidų suma viršija priteistą pinigines kompensacijos sumą, paskirstymą, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė UAB „Lemastija“ prašė atidalyti ją iš bendrosios dalinės nuosavybės teise su atsakovais valdomo žemės sklypo, esančio (duomenys neskelbiami), unikalus Nr. (duomenys neskelbiami), priteisiant ieškovei atsakovams priklausančias žemės sklypo dalis natūra, o atsakovams iš ieškovės – pinigines kompensacijas.
3. Ieškovė nurodė, kad 11,50 aro žemės sklypas ginčo šalims priklauso bendrosios dalinės nuosavybės teise. Pažymėjo, kad atsakovams V. G., V. M., R. M. ir UAB „Bartoseka“ nuosavybės teisėmis priklauso tik atitinkamai 6 kv. m, 3 kv. m, 3 kv. m ir 3 kv. m nurodyto žemės sklypo dalys, o visa kita žemės sklypo dalis priklauso ieškovei. Paaiškino, kad dėl atsakovų turimo mažo ploto neįmanoma suformuoti atskirų žemės sklypų, todėl ieškovė siūlė atsakovams jai parduoti jų turimas sklypo dalis taikant kainą po 10 000 Eur už 1 arą. Nesutinkantys parduoti savo dalių atsakovai nurodė, kad jie pageidauja dalyvauti ieškovės versle, kiek tai susiję su žemės sklypu, tačiau ieškovė pabrėžė, kad kitų asmenų dalyvavimas versle negali būti priverstinis, be to, turi būti eliminuojamos bendraturčių ginčų galimybės ateityje.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2021 m. birželio 22 d. sprendimu ieškinį tenkino – priteisė ieškovei UAB „Lemastija“ iš atsakovės V. G. 6/1150 dalis žemės sklypo (duomenys neskelbiami), unikalus Nr. (duomenys neskelbiami), o atsakovei V. G. iš ieškovės UAB „Lemastija“ – 600 Eur piniginę kompensaciją už atidalijamą sklypo dalį; priteisė ieškovei UAB „Lemastija“ iš atsakovo V. M. 3/1150 dalis žemės sklypo (duomenys neskelbiami), unikalus Nr. (duomenys neskelbiami), o atsakovui V. M. iš ieškovės UAB „Lemastija“ – 300 Eur piniginę kompensaciją už atidalijamą sklypo dalį; priteisė ieškovei UAB „Lemastija“ iš atsakovo R. M. 3/1150 dalis žemės sklypo (duomenys neskelbiami), unikalus Nr. (duomenys neskelbiami), o atsakovui R. M. iš ieškovės UAB „Lemastija“ – 300 Eur piniginę kompensaciją už atidalijamą sklypo dalį; priteisė ieškovei UAB „Lemastija“ iš atsakovės UAB „Bartoseka“ 4/1725 dalis žemės sklypo (duomenys neskelbiami), unikalus Nr. (duomenys neskelbiami), o atsakovei UAB „Bartoseka“ iš ieškovės UAB „Lemastija“ – 300 Eur piniginę kompensaciją už atidalijamą sklypo dalį; priteisė ieškovei UAB „Lemastija“ lygiomis dalimis iš atsakovų V. G., V. M., R. M. ir UAB „Bartoseka“ 1790,36 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, t. y. po 447,59 Eur iš kiekvieno atsakovo; priteisė valstybei lygionis dalimis iš atsakovų V. G., V. M., R. M., ir UAB „Bartoseka“ 164,92 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, t. y. po 41,23 Eur iš kiekvieno atsakovo.
5. Teismas nurodė, kad nagrinėjami ieškinio reikalavimai nėra ribojami ar varžomi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 4.80 straipsnyje įtvirtintų specialiųjų teisės normų. Nei atsakovų atskirtinai, nei kitų bylos duomenų visuma, teismo vertinimu, neteikia pagrindo išvada, kad, įgyvendindama [CK 4.80 straipsnio](#) 1 ir 2 dalyse įtvirtintą atidalijimo teisę, ieškovė būtų pažeidusi bendrojo pobūdžio teisės normas ar juolab piktnaudžiautų teise, t. y. siektų ne įgyvendinti savo teises, bet pakenkti atsakovams. Teismo vertinimu, bet kurio bendraturčio teisė į atidalijimą negali būti saistoma (ribojama), pavyzdžiui, bendraturčių konfliktų buvimo ar nebuvimo, kitų bendraturčių noro išlaikyti būtent bendrąją dalinę nuosavybę, subjektyvaus požiūrio į bendrosios dalinės nuosavybės teisėmis valdomą turtą – šios ir kitos aplinkybės gali turėti teisinės reikšmės tik taikytinam atidalijimo būdai. Kadangi įstatyme įtvirtinta besąlygiška bet kurio bendraturčio teisė į atidalijimą, teismas atmetė kaip teisiškai nereikšmingus atsakovų V. G., V. M. ir R. M. argumentus, kuriais apeliuojama į jų turimų žemės sklypo dalių emocinę

vertę, jų norą išsaugoti turimą bendrąją dalinę nuosavybę, taip pat atsakovų įsipareigojimą nekludyti ieškovės verslui.

6. Teismas pažymėjo, kad atsakovų turimos žemės sklypo dalys tiek kiekviena jų atskirai, tiek ir visos dalys, sudėtos kartu į vieną plotą, yra per mažos tam, kad tokia žemės dalis būtų formuojama kaip atskiras žemės sklypas, o atsakovai nereikšė reikalavimų dėl kitų bendraturčių dalies (-ių) atidalijimo natūra atsakovams, prie jų turimos sklypo dalies (-ių) už atlygį prijungiant atitinkamas kitų bendraturčių dalis.
7. Teismas nurodė, kad nė viena iš šalių nesiėmė inicijuoti teismo ekspertizės atidalijamų žemės sklypo dalių vertei nustatyti (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#) 12, 13, 178 straipsniai). Atsižvelgdamas į tokį šalių procesinį pasyvumą, teismas viešo registro duomenis vertino kaip pakankamus įrodymus atidalijamų žemės sklypo dalių vertei nustatyti, t. y. taikant viso sklypo 105 000 Eur vidutinę rinkos vertę, kuri nustatyta 2020 m. sausio 7 d. ir kurios nepaneigia šalių į bylą pateikti įrodymai. Kadangi pareikštais ieškiniu reikalavimais prašoma iš ieškovės priteisti netgi didesnes sumas, tai atsakovams už jų atidalijamas sklypo dalis iš ieškovės priteisiamos būtent ieškovės nurodytos piniginės kompensacijos, nors jos ir didesnės, negu būtų apskaičiuotos pagal viso sklypo 105 000 Eur vidutinę rinkos vertę ([CPK](#) 12, 13 straipsniai).
8. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnaginėjusi bylą pagal atsakovų R. M. ir V. M. apeliacinį skundą, 2021 m. lapkričio 16 d. nutartimi Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. birželio 22 d. sprendimą paliko nepakeistą.
9. Kolegija nurodė, kad asmeniui, norinčiam įgyvendinti [CK 4.80 straipsnio](#) 1 dalyje suteiktą teisę atidalyti savo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės, kitų bendraturčių sutikimo dėl atidalijimo nereikia, reikalaujama suderinti tik atidalijimo būdą, nes tai lemia įrodinėjimo dalyką atidalijimo byloje, t. y. iš bendraturčio negali būti reikalaujama įrodinėti atidalijimo motyvų buvimą, bendraturčių ginčo ar kitų priežasčių. Vienam iš bendraturčių išreikšus valią atidalyti, turi būti svarstoma, kaip teisingai atidalyti bendrą turtą. Kolegija pažymėjo, kad byloje nėra ginčo, jog žemės sklypo atidalyti natūra neįmanoma, nes dėl itin mažų atsakovams priklausančių žemės sklypo dalių nėra galimybės suformuoti atskirų sklypų.
10. Kolegijos vertinimu, atsakovų nurodomos aplinkybės apie nuosavybės teisės į žemę įgijimą, t. y. kad atsakovai žemės sklypo bendraturčiais tapo piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo ir paveldėjimo (paveldint atkurta nuosavybė) procesų metu, o ieškovė – pirkimo–pardavimo sutarčių ir teismo nutarčių pagrindu, sprendžiant klausimą dėl atidalijimo nėra teisiskai reikšmingos. Byloje nėra duomenų, kad ieškovė būtų neteisėtai įgijusi nuosavybės teisę į žemės sklypą – tiek ji, tiek atsakovai yra teisėti žemės sklypo bendraturčiai, todėl atmetini atsakovų argumentai, kad ieškovė įgydama žemės sklypo dalį prisiėmė riziką, jog ne visi bendraturčiai sutiks jai perleisti savo sklypo dalis ir jai gali tekti verslo projektą įgyvendinti su bendraturčiais.
11. Kolegija nusprendė, kad apeliacinio skundo argumentai, jog atsakovus su žemės sklypo dalimis, į kurias yra atkurta nuosavybės teisė, sieja emocinis ryšys, nes tai jų protėvių nuosavybės teise valdyta žemė, kuri buvo nacionalizuota okupavusios valstybės valia, yra deklaratyvūs ir nepagrįsti. Teisėjų kolegijos vertinimu, nors nurodytos aplinkybės atsakovams gali turėti emocinę reikšmę ir vertę, tačiau nagrinėjamu atveju jos negali būti laikomos objektyviu pagrindu neatidalyti žemės sklypo.
12. Kolegija taip pat atmetė apeliacinio skundo argumentus dėl atsakovų dalyvavimo ieškovės versle ir pelno gavimo kaip nepagrįstus. Kolegija pažymėjo tai, kad konkretaus verslo dalyvių negali būti tampama be verslą vykdančio asmens sutikimo ([CK 6.156 straipsnis](#)).
13. Be to, kolegijos vertinimu, atsakovų nurodomoje Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) nagrinėtoje byloje *James ir kiti prieš Jungtinę Karalystę* EŽTT nepateikė jokio baigtinio visuomenės interesų sąrašo ir nekonstatavo, kad nuosavybės teisė gali būti ribojama tik siekiant socialinės politikos tikslų, kaip tai teigia atsakovai. Priešingai, EŽTT nurodė, kad visuomenės interesą atitiktų nuosavybės paėmimas socialiniais, ekonominiais ar kitais teisėtais tikslais, net jei pati visuomenė nepasinaudoja paimta nuosavybe. Taigi, privalomas nuosavybės perdavimas iš vieno privataus asmens kitam privačiam asmeniui taip pat gali atitikti visuomenės interesą. Teismo vertinimu, šiuo atveju buvo visuomenės interesas Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos (toliau – Konvencija) Protokolo Nr. 1 1 straipsnio prasme riboti atsakovų nuosavybės teises.
14. Kolegija pažymėjo, jog atsakovai iš esmės nepateikė jokių argumentų dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo dalies, kuria yra paskirstytos bylinėjimosi išlaidos, nepagrįstumo, o tik deklaratyviai nurodė, kad teismo sprendimas nesuderinamas su Konvencija. Atsižvelgdama į tai, kolegija atsakovų argumentus dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo atmetė kaip nepagrįstus.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

15. Kasaciniu skundu atsakovai R. M. ir V. M. prašo Vilniaus apygardos teismo 2021 m. lapkričio 16 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą – ieškiniu reikalavimus V. M. ir R. M. atmesti; perskirstyti bylinėjimosi išlaidas. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
  - 15.1. Teismas turėjo iš ieškovės pareikalauti įrodyti, kad tarp ieškovės ir atsakovų yra ginčas dėl žemės sklypo valdymo. Nesant nustatyto fakto, kad tarp bendraturčių yra nesutarimas dėl bendro daikto valdymo, klausimas dėl atidalijimo būdo buvo nagrinėjamas ne laiku ir buvo ginami tik verslininkės (ieškovės) interesai.
  - 15.2. Atsakovai nuosavybės teisių atkūrimo procese iš valstybės gavo žemės sklypo dalis komercinės paskirties žemės sklype. Nuo nuosavybės teisės atkūrimo momento atsakovai žinojo, kad jų žemės sklypo dalis nulemia jų pareigą dalyvauti verslo teisiniuose santykiuose. Bendraturčiai turi pareigą susitarti dėl verslo santykių komercinės paskirties žemės sklype, apibrėžiant šio sklypo valdymą taip, kaip tai nustatyta [CK 4.75](#) straipsnyje. Atitinkamai, įgydama komercinės paskirties žemės sklypą, ieškovė žinojo, kad su kitais bendraturčiais turės derinti savo požiūrį į sklypo panaudojimo būdus, ir turėjo suprasti, kad ne kiekvienas bendraturtis sutiks perleisti savo nuosavybę.
  - 15.3. Komerciniuose žemės teisiniuose santykiuose galima žemės sklypo dalies nuoma, jungtinė veikla, kitokios susitarimų dėl žemės sklypo valdymo formos. Atsakovai, išlaikydami nuosavybės teisę į mažas komercinio žemės sklypo dalis, užsigarantuoja stabilias pajamas ateityje. Paėmus iš jų nuosavybę už dabartiniu metu fiksuotą kainą atsakovų teisė gauti pajamų ateityje atimama ir perduodama ieškovei. Esant verslo santykiams, prieš reikalaujant atidalyti iš bendrosios nuosavybės, turi būti įrodyta, kad bendraturtis savo veiksmais apsunkina daikto valdymą ir dėl to daiktas negali būti tinkamai naudojamas visuomenės reikmėms tenkinti.
  - 15.4. Nacionaliniai teismai šioje byloje ieškovės ieškinį turėjo vertinti pagal Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnio, reglamentuojančio nuosavybės apsaugą, reikalavimus. Nuosavybės teisė gali būti apribota tik esant Konvencijoje įtvirtintoms sąlygoms – kai tai būtina visuomenės interesams – ir tik įstatymo nustatytais sąlygomis bei vadovaujantis bendraisiais tarptautinės teisės principais. Ieškovė yra privatus verslo subjektas, siekiantis pelno. Byloje nėra duomenų, jog ieškovė siekia atidalyti ginčo sklypą viešojo intereso tikslais (pvz., vykdyti švietimo ar gydymo įstaigų statybą ir pan.), priešingai – tai išimtinai susiję tik su ieškovės, kaip verslininkės, interesais ir galima ekonomine nauda.
  - 15.5. Laikydami EŽTT praktikos teismai turėtų pripažinti, kad bendrosios dalinės nuosavybės panaikinimo teisė nėra absoliuti, kaip nėra absoliuti bendraturčio teisė paimti daiktinę teisę ir už ją sumokėti kompensaciją.
  - 15.6. Teismų procesiniai sprendimai paskirsčius bylinėjimosi išlaidas lemia tai, kad iš atsakovų yra paimta nuosavybė ir atsakovai turi

sumokėti ieškovei dėl to, kad jie savo nuosavybę bandė apginti. Toks teismo sprendimas nesuderinamas su Konvencijos nuostatomis.

16. Ieškovė atsiliepimo į kasacinį skundą nepateikė.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl teisės normų, reglamentuojančių atidalijimą iš bendrosios dalinės nuosavybės, aiškinimo ir taikymo

17. Nagrinėjamoje kasacinėje byloje keliamas klausimas dėl nacionalinėje teisėje įtvirtinto bendrosios dalinės nuosavybės atidalijimo instituto santykio su nuosavybės teisės apsaugos samprata, įtvirtinta Konvencijoje. Atsakovų nuomone, taikydami nacionalines bendrosios dalinės nuosavybės teisės atidalijimo normas teismai pažeidė Konvencijos reikalavimus dėl nuosavybės teisės apsaugos. Atsakovai pažymi, kad nuosavybės teisė gali būti ribojama tik visuomenės poreikiams. Šiuo atveju, esant privačių šalių ginčui, teismai turėjo nustatyti bendraturčių nesutarimą dėl bendrosios dalinės nuosavybės įgyvendinimo ir tik nustatę šį faktą spręsti dėl atidalijimo būtinumo. Be to, atsakovų vertinimu, skirtingi nuosavybės teisės atsiradimo pagrindai turi būti vertinami kaip ribojantys (varžantys) bendraturčio teisę atsidayti iš bendrosios dalinės nuosavybės. Atsakovai, be kita ko, nurodo, kad nagrinėjamas ginčas yra susijęs su šalis siejančiais verslo santykiais, todėl atidalijimas iš bendrosios dalinės nuosavybės yra galimas tik tais atvejais, kai bendraturčiai daro žalą norinčiam atsidayti asmeniui (priverstinio akcijų pardavimo analogija).
18. Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę netrukdomas naudotis savo nuosavybe. Iš nieko negali būti atimta jo nuosavybė, išskyrus tuos atvejus, kai tai yra būtina visuomenės interesams ir tik įstatymo nustatytais sąlygomis bei vadovaujantis bendraisiais tarptautinės teisės principais. Tačiau ankstesnės nuostatos jokių būdu neriboja valstybės teisės taikyti tokius įstatymus, kokie, jos manymu, jai reikalingi, kad ji galėtų kontroliuoti nuosavybės naudojimą atsižvelgdama į bendrąjį interesą arba kad garantuotų mokesčių, kitų rinkliavų ar baudų mokėjimą.
19. [CK 4.75 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektas valdomas, juo naudojamas ir disponuojama bendraturčių sutarimu, o kai bendraturčiai nesutaria, bendrosios nuosavybės valdymo, naudojimosi ir disponavimo tvarką nustato teismas. [CK 4.80 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtinta kiekvieno bendraturčio teisė reikalauti atidalyti jo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės. [CK 4.80 straipsnio](#) 2 dalyje įtvirtinta nuostata, kad jeigu nesusitariama dėl atidalijimo būdo, tai pagal bet kurio bendraturčio ieškinį daiktas padalijamas natūra kiek galima be neproporcingos žalos jo paskirčiai; kitais atvejais vienas ar keli iš atidalijamų bendraturčių gauna kompensaciją pinigais.
20. Plėtodamas praktiką dėl Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnio, EŽTT yra nurodęs, kad nacionalinės teisės nuostatos, reglamentuojančios individų tarpusavio privatus teisinius santykius ir kurių pagrindu įpareigojamas vieno asmens turto perdavimas kitam asmeniui, savaime nelaikomos pažeidžiančiomis teisę netrukdomai naudotis nuosavybe ir jų taikymas neturėtų būti prilyginamas nuosavybės atėmimui pagal Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnį (žr., pvz., sprendimus dėl peticijų priimtumo: 1987 m. liepos 13 d. sprendimą byloje *Mairitch prieš Austriją*, peticijos Nr. 12462/86; 1997 m. liepos 2 d. sprendimą byloje *Kumasci prieš Turkiją*, peticijos Nr. 25128/94; 1999 m. rugsėjo 14 d. sprendimą byloje *S. O., A. K. ir Ar. K. prieš Turkiją* peticijos Nr. 31138/96). Nacionalinių teismų vykdomas tokio pobūdžio ginčų išsprendimas pagal vidaus teisę savaime nekelia problemų pagal Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnį (žr. *mutatis mutandis* (su būtinais (atitinkamais) pakeitimais) 1988 m. rugsėjo 8 d. sprendimą byloje *Ruiz Mateos prieš Jungtinę Karalystę*, peticijos Nr. 13021/87, cituotą *Skowronski*; 2010 m. lapkričio 18 d. sprendimą byloje *Jakušić prieš Kroatiją*, peticijos Nr. 17487/08 ir kt.). Pagal Konvenciją svarbu, kad įstatymas nesukurtų tokios nelygybės, kuri leistų savavališkai ar neteisėtai iš vieno asmens atimti turą kito asmens naudai (žr., pvz., 2007 m. liepos 19 d. sprendimo byloje *Freitag prieš Vokietiją*, peticijos Nr. 71440/01, par. 53). Kai teisę netrukdomai naudotis suvaržo privatus asmuo, valstybei atsiranda pozityvioji pareiga savo vidaus teisinėje sistemoje užtikrinti, kad nuosavybės teisės būtų pakankamai apsaugotos įstatymu ir būtų įtvirtintos tinkamos teisių gynimo priemonės, kad nukentėjusysis galėtų siekti savo teisių apgynimo (žr. 2008 m. spalio 14 d. sprendimo byloje *Blumberga prieš Latviją*, peticijos Nr. 70930/01, par. 67). EŽTT yra ne kartą paskatą, kad privataus pobūdžio ginčų ir valstybės pozityviųjų pareigų pagal Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnį kontekste labai svarbu asmeniui užtikrinti teisinį procesą, kuriame būtų suteiktos būtinos procesinės garantijos ir teismai turėtų galimybę veiksmingai ir teisingai išspręsti bet kokią tarp privačių asmenų kilusį ginčą (žr. cituotą *Jakušić*; 2007 m. sausio 11 d. sprendimo byloje *Anheuser-Busch Inc. prieš Portugaliją*, peticijos Nr. 73049/01, par. 83; 2012 m. balandžio 3 d. sprendimo byloje *Kotov prieš Rusiją*, peticijos Nr. 54522/00, par. 114; cituoto *Freitag* par. 54 ir kt.).
21. Pažymėtina, kad atsakovų nurodomas EŽTT sprendimas *James ir kiti prieš Jungtinę Karalystę* susijęs ne su privačių asmenų ginčų (kaip yra nagrinėjamoje civilinėje byloje), o su valstybės vykdyta reforma ilgalaikių nuomos santykių srityje. Nurodytoje byloje EŽTT pažymėjo bendrusius principus dėl viešojo intereso sampratos, kompensavimo sąlygų svarbos nuosavybės teisės netekimo atveju, įvertino byloje nagrinėto nuosavybės teisės suvaržymo proporcingumo klausimą. EŽTT nurodė, kad viešojo intereso sąvoka yra plati; nuosavybės atėmimas, vykdamas teisėtą socialinę, ekonomikos ar kitokią politiką, gali atitikti visuomenės interesą, net jei plačioji visuomenė negauna tiesioginės naudos iš šio atėmimo (pvz., teisės instituto, reglamentuojančio privačių asmenų sutartines ar nuosavybės teises, teisingumas yra bendrojo susirūpinimo klausimas, todėl teisėkūros priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti tokią teisingumą, gali atitikti viešąjį interesą, net jei jos susijusios su priverstinio vieno asmens turto perdavimu kitam) (žr. *James*, par. 45); dėl kompensacijos EŽTT pažymėjo, kad turto paėmimas, nesumokant sumos, pagrįstai susijusios su jo verte, paprastai priylgys neproporcingam apribojimui; vis dėlto Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsniu neužtikrinama teisė į visišką kompensaciją visais atvejais, nes teisėti viešojo intereso tikslai, pavyzdžiui, susiję su ekonomikos reformomis ar priemonėmis, skirtomis didesniai socialiniam teisingumui užtikrinti, gali pateisinti mažesnės nei visos rinkos vertės kompensaviną (žr. *James*, par. 54).
22. Taigi atsakovų argumentas, kad Konvencija draudžia bet kokią nuosavybės teisės paėmimą, išskyrus nuosavybės paėmimą visuomenės poreikiams, yra teisėškai nepagrįstas – nacionalinės teisės normos, reglamentuojančios privačių subjektų teisinius santykius atidalijant bendrąją dalinę nuosavybę, nėra prieštaraujančios Konvencijai, šiomis nuostatomis siekiama užtikrinti bendrąjį interesą. Pažymėtina, kad atidalijimas iš bendrosios dalinės nuosavybės siejamas su teisėkai, ekonomiškai ir socialiai reikšmingais rezultatais. Atidalijimo institutas leidžia sumažinti bendraturčių skaičių ir bendrosios nuosavybės apimtį. Mažesnis bendraturčių skaičius, mažesnė bendrosios nuosavybės apimtis naudingi konfliktų prevencijai, siejamai su paprastesniu sprendimu dėl nuosavybės priėmimo mechanizmu, ir paprastai leidžia operatyviau bei pigiau valdyti konkretų objektą. Atidalijimu užtikrinamas išvestinis iš nuosavybės neliečiamumo principo kylantis kiekvieno savininko interesas būti vieninteliu savo turto savininku ir pasitarnaujama socialinei taikai bei ekonominiam interesui.
23. Kasacinio teismo faktinėmis aplinkybėmis panašiose bylose, kuriose buvo nagrinėjamas privatus bendraturčių ginčas dėl bendrosios dalinės nuosavybės atidalijimo, buvo nurodyta, kad dėl ieškovo reikalavimo atidalyti iš bendrosios dalinės nuosavybės pagrįstumo sprendžiama

vadovaujantis aktualiomis nacionalinės teisės normomis, reglamentuojančiomis atidalijimo institutą, įtvirtinančiomis pakankamą nuosavybės teisės apsaugą bei šios teisės gynimo priemones, ir kasacinio teismo praktikoje pateiktais šių normų išaiškinimais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-38-611/2022](#), 38 punktas; 2022 m. balandžio 6 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-77-916/2022](#), 24 punktas).

24. Aiškindamas nacionalinės teisės normas, reglamentuojančias atsidalijimą iš bendrosios dalinės nuosavybės, kasacinis teismas yra nurodęs, kad asmeniui, siekiančiam įgyvendinti įstatymo suteiktą teisę atidalyti jo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės, kitų bendraturčių sutikimo dėl atidalijimo nereikia, reikalaujama suderinti tik atidalijimo būdą (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. balandžio 11 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-134-248/2019](#) 25 punktą). Tai reiškia, kad atsidalijimo teisė, priešingai nei atidalijimo būdo pasirinkimo teisė, yra absoliuti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-38-611/2022](#), 27 punktas). Atsidalijimo teisės absoliutumas lemia tai, kad bendraturčiui, siekiančiam atidalyti iš bendrosios dalinės nuosavybės, nereikia įrodinėti atsidalijimo motyvų, egzistuojančio bendraturčių nesutarimo dėl bendrosios dalinės nuosavybės teisės įgyvendinimo ir (ar) kitų aplinkybių, dėl kurių yra siekiama pasinaudoti įstatymo suteikta teise. Ieškinio atidalyti iš bendrosios dalinės nuosavybės pareiškimas reiškia, kad bylos nagrinėjimo (įrodinėjimo) dalykas yra teisingas atidalijimo būdo parinkimas.
25. Įvertinus bendraturčio teisės atidalyti absoliutumą kaip nepagrįstas atmetinas atsakovų argumentas dėl poreikio byloje nustatyti bendraturčių nesutarimą įgyvendinant bendrąją dalinę nuosavybę, taip pat atsakovų argumentas dėl nuosavybės teisės įgijimo pagrindo, t. y. ta aplinkybė, kad atsakovai nuosavybės teisę įgijo Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą įstatymo pagrindu, o ieškovė – sutarčių pagrindu, nagrinėjamu atveju vertintina kaip nedaranti įtakos bendraturčio teisei atidalyti iš bendrosios dalinės nuosavybės.
26. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje pripažinta, kad nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimas yra specifinis socialinis teisinis procesas, kurio tikslas – bent iš dalies panaikinti neteisėto nuosavybės atėmimo padarinius, grąžinti buvusiems savininkams neteisėtai nacionalizuotą ar kitaip nusavintą jų turtą ir taip apginti pažeistą jų nuosavybės teisę. Lietuvos valstybė, įsipareigojusi grąžinti piliečiams išlikusį nekilnojamąjį turtą, imperatyviai reglamentavo šio turto grąžinimo tvarką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-423/2013](#)). Kita vertus, pasinaudojimas nuosavybės teisių atkūrimo procedūra įgyjant žemę bendrosios dalinės nuosavybės teise negarantuoja teisės tokių turtą ateityje išlaikyti nepakitusi – kitiems bendraturčiams pareiškus ieškinį dėl atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės, minėta, sprendžiamas klausimas dėl teisingo atidalijimo būdo. Be kita ko, nors ir sutiktina, kad, atkūrus nuosavybės teises į žemę, ši gali piliečiams turėti emocinę ir (ar) sentimentalią vertę, tačiau nagrinėjamoje byloje teismai tokių faktinių aplinkybių nenustatė. Byloje nėra duomenų apie aiškų atsakovų emocinį ryšį su žeme, taip pat kad atsakovai šią žemę kada nors naudojo ar naudoja šiuo metu, vykdė kokią nors veiklą turimoje žemėje, be to, atsakovams priklauso itin mažos žemės sklypų dalys (po 3 kv. m. iš 11 500 kv. m), todėl, teisių kolegijos vertinimu, atsakovų argumentas dėl emocinės žemės sklypo vertės yra atmetinas kaip deklaratyvus.
27. Spręsdamas dėl tinkamo daikto padalijimo būdo kasacinis teismas yra nurodęs, jog daikto padalijimas natūra yra laikomas pagrindiniu atidalijimo būdu, o kompensacijos priteisimas – subsidiariu (išimtinu). Visų pirma turi būti sprendžiamas daikto atidalijimo natūra galimumas, net padarant atitinkamą (proporcingą) žalą daikto paskirčiai. Tik nesant galimybės atidalyti daikto natūra arba kai atidalijant daiktą natūra bus padaryta neproporcinga žala jo paskirčiai, atidalijamajam ar kitiems bendraturčiams gali būti priteista kompensacija pinigais. Tokia kompensacija reikš bendraturčio dalies atidalijimą su sąlyga, kad pinigine kompensacija atitiks tikrąją atidalijamos dalies vertę. Paprastai ji yra teisinga, jeigu atitinka daikto rinkos kainą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. lapkričio 11 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-7-466/2008](#)).
28. Be kita ko, teismas, spręsdamas dėl daikto padalijimo natūra, turi įvertinti, ar nėra objektyvių kliūčių parinkti tokį atidalijimo būdą. Fizinės padalijimo kliūtys yra tokios, dėl kurių įgyvendinus padalijimą žemės sklypų ar bent vieno iš jų naudoti pagal jam priskirtą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą tampa neįmanoma arba tai galima padaryti patiriant neproporcingų nepatogumų (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. vasario 24 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-32-701/2021](#) 38, 39 punktus). Galimybės šalims padalyti daiktą natūra ir suformuoti atskirus nekilnojamojo turto objektus gali nebūti ir dėl teisės aktų nuostatomis taikomų apribojimų (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-235/2014](#)). Atskiri daiktai, atidalyti iš bendrosios dalinės nuosavybės, turi būti suformuoti taip, kaip nustato įstatymai, kitaip tariant, tik tokie daiktai, kurie atitinka jiems suformuoti ir funkcionuoti įstatymų nustatytus reikalavimus, gali būti asmeninės nuosavybės objektas, kaip atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės rezultatas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio 14 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-341-695/2019](#), 21 punktas).
29. Nagrinėjamoje byloje teismai nustatė, kad daikto padalijimas natūra yra neįmanomas – dėl atsakovams priklausančių itin mažų žemės sklypo dalių nėra galimybės suformuoti atskirus žemės sklypus nei kiekvienam atsakovui atskirai, nei atsakovams kartu suformuoti vieną bendrą žemės sklypą. Įvertinus teismų nustatytą faktinę aplinkybę, konstatuotina, kad teismai tinkamai taikė [CK](#) 4.80 straipsnį ir nenukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos dėl tinkamo atidalijimo būdo parinkimo.
30. Atkreiptinas dėmesys, kad atsakovai nagrinėjamoje byloje neteikė argumentų dėl ieškovės pasiūlytos žemės sklypo vertės nepagrįstumo, neginčijo teismų priteisto kompensacijos dydžio. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs atitinkamus viešo registro duomenis (105 000 Eur vidutinę ginčo žemės sklypo rinkos vertę), pažymėjo, kad pareikštais ieškinio reikalavimais prašoma iš ieškovės priteisti netgi didesnes sumas (300 Eur), negu būtų priteisiama remiantis viešo registro duomenimis (274 Eur). Teismai nusprendė, kad nagrinėjamoje byloje teisinga atsakovams už jų atidalijamas žemės sklypo dalis iš ieškovės priteisti didesnes, būtent ieškovės pasiūlytas pinigines kompensacijas.
31. EŽTT yra pažymėjęs, kad Konvencijos 1 protokolo 1 straipsnio požūriui svarbu, kad asmenims priteisiamos kompensacijos atitiktų tikrą žemės vertę – priteistos kompensacijos turi atlyginti dėl turto netekimo patirtus realius nuostolius (žr. pvz. *Kostov ir kiti prieš Bulgariją*, pareiškimo Nr. 66581/12 ir 25054/15, *Osmananyan ir Amiraghyan prieš Armėniją* pareiškimo Nr. 71306/11). Kasacinis teismas yra nurodęs, kad turto rinkos vertė nustatytina bendrosios dalinės nuosavybės pasibaigimo metu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-535/2012](#); 2016 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-556-687/2016](#), 36 punktas). Turto rinkos kaina gali būti nustatoma remiantis viešų registrų duomenimis, ekspertų išvadomis bei bet kuriais įrodymais, kuriais remdamasis teismas suformuoja savo įsitikinimą. Viešų registrų duomenys apie vidutinę turto rinkos vertę yra paremti masinio turto vertinimo būdu, t. y. ją apskaičiuojant imama ne konkretaus turto vertė, bet vidutinė panašių objektų vertė, neatsižvelgiant į individualias turto savybes (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. sausio 31 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-92/2008](#); 2014 m. birželio 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-353/2014](#); 2019 m. gruodžio 19 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-393-916/2019](#), 51 punktas).
32. Nekilnojamojo turto masinis vertinimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymu, Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymu, Nekilnojamojo turto vertinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1049 „Dėl Nekilnojamojo turto vertinimo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“, Turto ir verslo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. 1K-159 „Dėl Turto ir verslo vertinimo metodikos patvirtinimo“, ir kitais teisės aktais. Nekilnojamojo turto masinis vertinimas – nekilnojamojo turto vertinimo būdas, kai per nustatytą laiką, taikant bendrą metodologiją ir automatizuotas Nekilnojamojo turto registro ir rinkos duomenų bazėse sukauptų duomenų analizę ir vertinimo technologijas, yra įvertinama panašių nekilnojamojo turto objektų grupė. Atlikus nekilnojamojo turto masinį vertinimą, parengiama bendra tam tikroje teritorijoje esančio nekilnojamojo turto vertinimo ataskaita, o kiekvieno nekilnojamojo turto vieneto ataskaita nerengiama (Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 2 straipsnio 7 dalis). Pagal to paties straipsnio 8 dalį nekilnojamojo

turto vidutinė rinkos vertė – nekilnojamojo turto vertė, nustatyta šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytais turto vertinimo metodais ir būdais. Tokiu būdu nustatyta turto rinkos vertė yra pripažįstama ir teismų praktikoje, viešų registrų duomenys laikomi tinkamais įrodymais byloje, tačiau, siekdamas įrodyti specifines konkretaus turto savybes, kurios nėra žinomos atliekant masinį vertinimą, rinkos kainų pokyčius ir kitas individualaus turto vertei turinčias įtakos aplinkybes, šalys turi teisę teikti į bylą kitus įrodymus dėl turto vertės ir (ar) procesinius prašymus dėl ekspertizės turto rinkos vertei nustatyti skyrimo. Nagrinėjamoje byloje nėra viena iš šalių neginčijo viešo registro duomenų dėl ginčo žemės sklypo vertės, neprašė skirti teismo ekspertizės, todėl teisėjų kolegija neturi pagrindo nesutikti su teismų atliktu vertinimu dėl atsakovams priklausančių kompensacijų dydžio.

33. Galiausiai, nors atsakovai kasaciniame skunde nurodo, kad juos ir ieškovę sieja verslo santykiai, tačiau šios faktinės aplinkybės byloje nebuvo nustatytos. Iš bylos medžiagos matyti, kad ginčo šalis visų pirma sieja bendrosios dalinės nuosavybės teisiniai santykiai, šie santykiai nėra susiję su ginčo šalių vykdomu bendru verslu, byloje nepateikta duomenų, kad atsakovai, naudodami jiems priklausančias žemės sklypo dalis, gautų kokias nors pajamas iš šiam žemės sklype vykdomo verslo. Atsakovų noras dalyvauti ieškovės versle, kaip teisingai pažymėjo apeliacinės instancijos teismas, negali būti įgyvendinamas priverstine tvarka kaip prieštaraujantis sutarčių laisvės principui ([CK 6.156 straipsnis](#)).
34. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodyti teisės normų pažeidimai, nenustatytas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, todėl naikinti apeliacinės instancijos teismo sprendimą nėra pagrindo.

Dėl teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų paskirstymą, aiškinimo ir taikymo

35. Kasaciniame skunde nurodoma, kad teismų sprendimai neatitinka Konvencijos reikalavimų, nes žemesnės instancijos teismų sprendimais sukurama situacija, kai atsakovai yra įpareigojami ieškovei atlyginti didesnes bylinėjimosi išlaidų sumas nei jiems pagrįstai priklausančios (priteistos) kompensacijos.
36. Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą ([CPK 93 straipsnio](#) 1 dalis). Jeigu ieškinys patenkintas iš dalies, bylinėjimosi išlaidos priteisiamos ieškovei proporcingai teismo patenkintų reikalavimų daliai, o atsakovui – proporcingai teismo atmestų ieškinio reikalavimų daliai ([CPK 93 straipsnio](#) 2 dalis). [CPK 93](#) straipsnyje išdėstytos taisyklės taikomos taip pat ir tam žyminiam mokesčiui, kurį šalys įmoka paduodamos apeliacinius ir kasacinius skundus, taip pat prašymus dėl proceso atnaujinimo ([CPK 93 straipsnio](#) 3 dalis). Teismas gali nukrypti nuo [CPK 93 straipsnio](#) 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių, atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos. Šalies procesinis elgesys laikomas tinkamu, jeigu ji sąžiningai naudojosi procesinėmis teisėmis ir sąžiningai atliko procesines pareigas ([CPK 93 straipsnio](#) 4 dalis).
37. Taigi [CPK 93 straipsnis](#) nustato bendrąją bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklę, kurios pagrindu laikomas principas „pralaimėjęs moka“. Taikant šią taisyklę, atsakomybė už bylinėjimosi išlaidas nustatoma pagal bylos proceso rezultatą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. liepos 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-321-313/2017, 13 punktas; 2021 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-47-916/2021](#), 21 punktas; 2021 m. lapkričio 17 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-275-823/2021](#), 13 punktas). Vis dėlto teismas, sprendžiamas dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo ir nustatęs, jog konkrečiu atveju bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimas, atsižvelgiant į bylos baigtį, nereikštų sąžiningo bylinėjimosi išlaidų byloje paskirstymo, turėtų vadovautis [CPK 93 straipsnio](#) 4 dalies nuostatomis, leidžiančiomis nukrypti nuo šio straipsnio 1–3 dalyse įtvirtintų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių, atsižvelgdamas į šalių procesinį elgesį ir priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-64-421/2022, 65 punktas).
38. Konvencijos požiūriu EŽTT yra nurodęs, kad taisyklė „pralaimėtojas moka“ ir atitinkama taisyklė, pagal kurią reikalaujama atlyginti kitos šalies patirtas proceso išlaidas (įskaitant advokato atlyginimą), proporcingas sėkmei procese ir priklausančias nuo ieškinio vertės, atgraso potencialius bylininkus nuo išpūstų ieškinių teismuose pateikimo, ji gali būti laikoma teisės kreiptis į teismą apsunkinimu. Toks ribojimas nelaikytinas *per se* (savaimė) nesuderinamu su Konvencijos 6 straipsnio 1 dalimi. Kita vertus, ribojimas, paveikiantis teisę į teismą, nebus suderinamas su Konvencijos 6 straipsnio 1 dalimi, jei jis neatitiks teisėto tikslo ir nebus pagrįsto proporcingumo ryšio tarp taikomų priemonių ir ribojimu siekiamo tikslo (žr. 2013 m. liepos 18 d. sprendimą byloje *Klaiz prieš Kroatiją*, peticijos Nr. 28963/10). Neprotingo dydžio bylinėjimosi išlaidos gali kelti problemų pirmiausia tais atvejais, kai šalies civilinis ieškinys buvo patenkintas bent iš dalies. Tokiais atvejais labai didelės bylinėjimosi išlaidos gali „užurpuoti“ didelę dalį ar net visą šaliai priteistą piniginių atlyginimą. Nepateikus svarių priežasčių tokiam rezultatui pateisinti, bylinėjimasis tampa beprasmiškas, o teisė į teismą – teorinė ir iliuzinė (žr. 2021 m. lapkričio 18 d. sprendimą byloje *Čolić prieš Kroatiją*, peticijos Nr. 49083/18).
39. Taigi, remiantis EŽTT praktika, nacionaliniai teismai, skirstydami šalių procese patirtas bylinėjimosi išlaidas, turi atsižvelgti ne tik į galutinį bylos rezultatą, bet taip pat įvertinti ir tai, ar konkrečiu atveju bylinėjimosi išlaidų paskirstymas yra sąžiningas – neatima šalims pagrįstai priklausančių piniginių kompensacijų. Tuo atveju, kai bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimas nulėmtų visišką šaliai pagrįstai priklausančios piniginės kompensacijos netekimą, teismai turi taikyti [CPK 93 straipsnio](#) 4 dalį, leidžiančią nukrypti nuo taisyklės „pralaimėjęs moka“ taikymo ir užtikrinti sąžiningą bylinėjimosi išlaidų byloje paskirstymą.
40. Įvertinusi EŽTT praktiką, atsižvelgdama į tai, kad atsakovai nagrinėjamoje byloje sąžiningai naudojo savo procesinėmis teisėmis, teisėjų kolegija nusprendžia, kad šiuo konkrečiu atveju yra pagrindas pakeisti apeliacinės instancijos teismo sprendimą dėl iš atsakovų priteistos bylinėjimosi išlaidų atlyginimo sumos, taip užtikrinant ieškovės teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimą ir atsakovų teisę į kompensaciją proporcingumą. Teisėjų kolegijos vertinimu, ieškovei iš atsakovų R. M. ir V. M. atlygintina po 150 Eur bylinėjimosi išlaidų.
41. Kasaciniame teisme patirtos 16,48 Eur išlaidos, susijusios su procesinių dokumentų įteikimu. Šios išlaidos lygiomis dalimis priteisiamos valstybės naudai iš atsakovų.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 16 d. sprendimą, kuriuo paliktas nepakeistas Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. birželio 22 d. sprendimas, pakeisti ir sprendimo rezoliucinę dalį išdėstyti taip:

„Pakeisti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. birželio 22 d. sprendimą dėl iš atsakovų R. M. ir V. M. ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „Lemastija“ priteistų bylinėjimosi išlaidų dydžio.

Priteisti ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „Lemastija“, juridinio asmens kodas 286468030, iš atsakovų R. M., asmens kodas

(duomenys neskelbtini) ir V. M., asmens kodas (duomenys neskelbtini) po 150 Eur (vieno šimto penkiasdešimties eurų) bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

Kita sprendimo dalį palikti nepakeistą.“

Priteisti valstybės naudai iš atsakovų R. M. (a. k. (duomenys neskelbtini) ir V. M. (a. k. (duomenys neskelbtini) 8,24 Eur (aštuonių Eur 24 ct) bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos Goda Ambrasaitė-Balynienė

Egidija Tamošiūnienė

Jūratė Varanauskaitė